

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. toukokuuta 2024
(OR. en)

9225/24

COPS 209	ESPACE 41
POLMIL 139	POLMAR 16
CIVCOM 107	TRANS 213
EUMC 197	PESCO 3
INDEF 24	FIN 477
HYBRID 58	CSC 321
DISINFO 60	CFSP/PESC 622
CYBER 133	CSDP/PSDC 284

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: ST 9223/24 COPS 207 POLMIL 137 CIVCOM 105 EUMC 195 INDEF 22
HYBRID 56 DISINFO 58 CYBER 131 ESPACE 39 POLMAR 14 TRANS
211 PESCO 1 FIN 459 CFSP/PESC 620 CSDP/PSDC 282

Asia: Neuvoston päätelmät EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston istunnossaan 27. toukokuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta.

Neuvoston päätelmät EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliitikasta**Johdanto**

1. EU:lla on vastassaan ennennäkemätön yhdistelmä uhkia ja haasteita, jotka nivoutuvat usein toisiinsa. Revisionistiset voimat ja autoritaariset hallinnot kyseenalaistavat yhä enenevässä määrin sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen samalla kun kansainväliset jännitteet lisääntyvät. Sota on palannut Eurooppaan. Venäjän ilman aiempaa provokaatiota aloittama perusteen hyökkäyssota Ukrainassa rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja aiheuttaa Euroopan turvallisuudelle eksistentiaalisen uhan. Hamasin raa'at terrori-iskut Israelia vastaan ja niitä seurannut Gazan sota ovat johtaneet vakavaan humanitaariseen katastrofiin ja jännitteiden lisääntymiseen Lähi-idässä. Tältä osin neuvosto palauttaa mieleen huhtikuussa 2024 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät ja toistaa olevansa täysin sitoutunut saamaan aikaan välittömän tulitauon, vapauttamaan kaikki panttivangit ehdoitta ja järjestämään laajamittaisen humanitaarisen avun esteettömän saatavuuden avun tarpeessa oleville palestiinalaisille. EU on edelleen tiukasti sitoutunut pysyvään ja kestävään rauhaan, joka perustuu kahden valtion ratkaisuun. Sahelin alueen sotilasvallankaappauksen jälkeen ja EU:n strategisten kilpailijoiden puuttuessa tilanteeseen yhä laajemmin EU mukauttaa asemaansa turvallisuuden takaajana sekä siviili- ja sotilashenkilöstönsä läsnäoloa alueella. Muut kriisit ja epävakaat olosuhteet, joilla on usein tuhoisia humanitaarisia seurauksia, edellyttävät jatkuvaa sitoutumista esimerkiksi Länsi-Balkanilla, itäisessä naapurustossa, Mustanmeren alueella, Etelä-Kaukasiassa, eteläisessä naapurustossa, Afrikan sarvessa ja Guineanlahdella.

2. EU:n asemaa turvallisuus- ja puolustusalan toimijana on vahvistettu huomattavasti strategisen kompassin ja maaliskuussa 2022 annetun Versailles'n julistuksen perusteella sen jälkeen, kun Venäjä käynnisti provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyssotansa Ukrainaa vastaan helmikuussa 2022. Neuvosto on tyytyväinen tapahtuneeseen edistymiseen, jota kuvattiin korkean edustajan maaliskuussa 2024 laatimassa strategisen kompassin täytäntöönpanoa koskevassa vuotuisessa selvityksessä, ja se odottaa kiinnostuneena uhka-analyysin tarkistamista vuonna 2025. EU:n on edelleen lisättävä puolustusvalmiuttaan ja suvereniteettiaan lisätoimilla 21. ja 22. maaliskuuta 2024 annettujen Eurooppa-neuvoston päätelmien ja jäsenvaltioiden toimivallan mukaisesti. Sen on myös parannettava siviili- ja sotilasvalmiuttaan muuttuvan uhkaympäristön vuoksi. EU:n on samalla lisättävä toimia kriisien ehkäisemiseksi ja niihin reagoimiseksi nopeammin yhdennetyllä tavalla ja aina mahdollisuuksien mukaan yhdessä kumppaneiden kanssa rauhan ylläpitämiseksi ja oikeusvaltion vahvistamiseksi. Rajoittamatta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonnetta ja ottaen huomioon kaikkien jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusedut neuvosto on nyt sopinut seuraavista viidestä keskeisestä painopisteestä tulevalle kaudelle myös seuraavaa strategista ohjelmaa silmällä pitäen:

EU:n järkkymätön tuki Ukrainalle

Turvallisuussitoumukset

3. Neuvosto muistuttaa, että EU tukee entistä päättäväisemmin Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä. Tältä osin EU ja sen jäsenvaltiot aikovat päättäväisesti jatkaa kaikkea tarvittavaa poliittista, rahoituksellista, taloudellista, humanitaarista, sotilaallista ja diplomatian avulla annettavaa tukea Ukrainalle ja sen kansalle niin kauan ja niin voimakkaasti kuin on tarpeen. Neuvosto pyrkii siihen, että EU:n turvallisuussitoumukset Ukrainaa kohtaan allekirjoitetaan kesäkuun loppuun mennessä. Yhdessä kahdenvälisten järjestelyjen kanssa ne auttavat Ukrainaa puolustautumaan, vastustamaan epävakauttavia toimia ja estämään hyökkäyksiä tulevaisuudessa. EU:n turvallisuussitoumukset muodostavat kehyksen Ukrainan turvallisuuden ja puolustuksen ennakoitavissa olevalle, pitkäaikaiselle ja kestäväälle tuelle, ja niitä olisi tarkasteltava kokonaisvaltaisesti. Neuvosto korostaa myös, että Mustanmeren alueeseen on sovellettava strategista toimintatapaa.

Ukrainan avustusrahasto ja Euroopan rauhanrahasto

4. Vastikään Euroopan rauhanrahaston osaksi perustetun Ukrainan avustusrahaston toiminnassa painottuvat jatkossakin kiireellisyys ja Ukrainan asevoimien muuttuvat tarpeet. Neuvosto on tyytyväinen edistymiseen uusien säädösten käsittelyssä, jotta Ukrainan avustusrahasto ja muut Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavat avustustoimenpiteet voidaan panna täytäntöön Euroopan rauhanrahaston täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti. Neuvosto on myös tyytyväinen edistymiseen niiden säädösehdotusten käsittelyssä, joilla Venäjän pysäytetyistä varoista muodostuvia ylimääräisiä tuottoja ohjataan Ukrainan hyväksi erityisesti sen välittöimpiin sotilaallisiin tarpeisiin vastaamiseksi erityisesti Euroopan rauhanrahaston kautta.

Ampumatarvikkeet ja ilmapuolustus

5. Neuvosto korostaa myös, että on kriittisen tärkeää nopeuttaa ja tehostaa sotilastarvikkeiden toimituksia ottaen huomioon Ukrainan kiireelliset tarpeet, jotka koskevat ampumatarvikkeita, erityisesti tykistöammuksia, ohjuksia, ilmapuolustus- ja tykistöjärjestelmiä sekä drooneja, samalla kun vastataan edelleen Ukrainan keskipitkän ja pitkän aikavälin tarpeisiin. Se suhtautuu myönteisesti jäsenvaltioiden viimeaikaisiin aloitteisiin tältä osin ja aikoo jatkossakin kannustaa toteuttamaan uusia toimituksia. Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita myös hyödyntämään jatkossakin Euroopan puolustusviraston ja johtovaltioiden tekemiä puitesopimuksia, jotta voidaan kiireellisesti toimittaa lisää ampumatarvikkeita ja ohjuksia Ukrainaan.

6. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille EU:n sotilaallisen avustusoperaation (EUMAM) erinomaisen työn: operaatiossa koulutetaan 60 000 ukrainalaista sotilasta kesän 2024 loppuun mennessä. Operaatio vastaa edelleen Ukrainan asevoimien muuttuviin ja kiireellisiin tarpeisiin koordinoitusti kumppanien kanssa. Tältä osin neuvosto on tyytyväinen koulutuksen laajentamiseen meri- ja ilma-aloille ja korostaa, että on tärkeää keskittyä edelleen ukrainalaisten sotilaisten koulutuksen laatuun ja heidän kykyynsä osallistua operatiiviseen toimintaan. Neuvosto odottaa kiinnostuneena avustusoperaation tulevaa strategista uudelleentarkastelua erityisesti siltä osin kuin se koskee sotaan liittyviä kiireellisiä tarpeita ja keskipitkän ja pitkän aikavälin tarpeita, kuten Ukrainan puolustusalan uudistusta. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille myös Euroopan unionin Ukrainassa toteuttaman neuvontaoperaation (EUAM) vahvistamisen, joka mahdollistaa laajemman tuen Ukrainan lainvalvontaviranomaisille Ukrainan vapautetuilla alueilla ja niiden lähialueilla sekä asiaankuuluville siviiliturvallisuusalan uudistuksille myös EU-jäsenyysprosessin yhteydessä, ja Venäjän tekemien kansainvälisten rikosten tutkinnalle ja niitä koskeville syytetoimille.

Yhteinen varainkäyttö lisääntyy ja se kohdennetaan paremmin

7. Korkean intensiteetin sodankäynti on palannut Eurooppaan, minkä johdosta meidän on varmistettava puolustustarvikkeiden saatavuus kiireellisesti ja laajassa mittakaavassa. Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan on kyettävä kattamaan jäsenvaltioiden asevoimien ja tarvittaessa kumppaneiden tarpeet. Samalla kun Euroopan puolustuksen teollinen ja teknologinen perusta, mukaan lukien siihen kuuluvat pk-yritykset ja midcap-yritykset, lisää tuotantokapasiteettiaan ja -valmiuttaan, sen on kyettävä kehittämään seuraavan sukupolven huipputason suorituskykyjä ja oltava teknologisen innovoinnin ja kilpailun eturintamassa monimuotoisessa ympäristössä käyttäen Euroopan puolustusvirastoa foorumina tietojen jakamista ja jäsenvaltioiden kantojen koordinoitua varten.

Marraskuussa 2023 sovituissa tarkistetuissa voimavarojen kehittämisen prioriteeteissa käsitellään kaikkein tarpeellisimpia ja kiireellisimpiä suorituskykyjä kaikilla osa-alueilla. Neuvosto korostaa, että nämä painopisteet ovat keskeinen viitekehys kaikille EU:n puolustusaloille ja puolustukseen liittyville toimintapolitiikoille ja välineille, joilla tuetaan yhteistyöhön perustuvaa suunnittelua ja ohjelmointia kansallisella ja EU:n tasolla. Neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille Euroopan puolustusviraston puolustusalan innovaatiokeskuksen työskentelyn synergiassa Euroopan komission EU:n puolustusalan innovaatiojärjestelmän kanssa. Lisäksi se pitää myönteisenä Euroopan puolustusviraston vuoden 2024 pitkän aikavälin uudelleentarkastelua, joka perustuu neuvoston 14. marraskuuta 2023 antamaan ohjeistukseen, ja kehottaa panemaan sen täytäntöön kaikilta osin. Tässä yhteydessä neuvosto korostaa uudelleentarkastelun antamaa poliittista sysäystä ja Euroopan puolustusviraston roolia Euroopan suorituskykyjen näkökulmasta.

Strategisen kompassin mukaisesti neuvosto muistuttaa tarpeesta vahvistaa EU:n strategista riippumattomuutta ja kykyä tehdä yhteistyötä kumppaneiden kanssa EU:n arvojen ja etujen turvaamiseksi. Vahvempi ja toimintakykyisempi EU turvallisuuden ja puolustuksen alalla lisää globaalia ja transatlanttista turvallisuutta ja täydentää Natoa, joka on edelleen jäsentensä yhteisen puolustuksen perusta. Tältä osin neuvosto palauttaa mieleen perussopimuksissa vahvistetut ja Eurooppa-neuvoston hyväksymät ohjaavat periaatteet.

Eurooppalainen puolustusteollisuusstrategia

8. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille Euroopan komission ja korkean edustajan yhteisen tiedonannon uudesta Euroopan puolustusteollisuusstrategiasta ja kehottaa edistämään sitä koskevaa työtä koordinoitusti jäsenvaltioiden kanssa. Komission tässä yhteydessä ehdottama Euroopan puolustusteollisuusohjelma on merkittävä askel kohti strategian täytäntöönpanoa, ja tästä välineestä parhaillaan käytäviä neuvotteluja olisi jatkettava nopeasti. Molempien olisi tarjottava keinoja parantaa EU:n puolustusvalmiutta, minkä lisäksi ne täydentävät EU:n nykyisiä puolustusvälineitä, -rakenteita ja -aloitteita ja ovat täysin johdonmukaisia niiden kanssa välttämättä tarpeettomia päällekkäisyyksiä.

9. EU:n puolustusvalmiuden ja unionin suvereniteetin lisääminen edellyttävät jäsenvaltioiden toimivallan mukaisesti lisätoimia. Neuvosto on yhtä mieltä siitä, että tarvitaan vahva Euroopan puolustuksen teollinen ja teknologinen perusta ja että on investoitava enemmän, paremmin ja yhdessä, sillä nämä ovat olennaisia ennakkoodellytyksiä. Tätä varten neuvosto
- muistuttaa yhteisestä sitoumuksesta lisätä puolustusmenoja merkittävästi ja tehdä yhdessä parempia ja nopeampia investointeja sekä panna maaliskuussa 2024 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät täytäntöön, ja kehottaa tehostamaan toimia, joilla investoidaan suorituskykyihin koko elinkaaren ajan jäsenvaltioiden sopimien voimavarojen kehittämisen prioriteettien pohjalta;
 - toteaa, että on tarpeen lisätä puolustustarvikkeiden oikea-aikaista saatavuutta ja turvattavuutta kehittämällä kaikkialla unionissa reagoivampi ja häiriönsietokykyisempi Euroopan puolustuksen teollinen ja teknologinen perusta, jolla voidaan varmistaa toimitusvarmuus, ja on jäsenvaltioiden nykyiset toimenpiteet huomioon ottaen ja Versailles’n julistukseen ja strategiseen kompassiin pohjaten sitoutunut vähentämään strategisia riippuvuuksia;
 - muistuttaa, että Euroopan puolustuksen teollinen ja teknologinen perusta tarvitsee merkittäviä ja jatkuvia investointeja jäsenvaltioilta ja unionilta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen, EU:n puolustusvalmiuden tukemiseksi;

- korostaa riittävän ja johdonmukaisen rahoituksen merkitystä EU:n puolustusvalmiudelle;
- painottaa tarvetta parantaa Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan mahdollisuuksia saada julkista ja yksityistä rahoitusta. Tämä koskee erityisesti pk-yrityksiä. Neuvosto korostaa myös, että kestävä rahoituksen kehys ei estä puolustusalan rahoittamista, ja toteaa, että puolustusteollisuus voi myös tuoda merkittäviä taloudellisia hyötyjä ja työpaikkoja ja edistää innovointia. Se panee merkille Euroopan investointipankkiryhmän (EIP-ryhmä) politiikan tärkeän tehtävän signaalien antajana ja palauttaa mieleen maaliskuussa 2024 annetuissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä esitetyn pyynnön, että EIP mukauttaisi puolustusteollisuudelle myönnettäviä lainoja koskevaa politiikkaansa ja kaksikäyttötuotteiden nykyistä määritelmäänsä siten, että se samalla turvaa rahoituskapasiteettinsa;
- palauttaa mieleen Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2024 esittämän pyynnön tutkia kaikkia vaihtoehtoja rahoituksen mobilisoimiseksi ja raportoimaan asiasta kesäkuuhun mennessä.

10. Neuvosto on yhtä mieltä siitä, että EU:n tavoitetta puolustusvalmiuden saavuttamisesta olisi edistettävä myös kumppanuuksien avulla. Se tukee sellaisen yhteistyön vahvistamista, joka johtaa Ukrainan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan asteittaiseen yhdentymiseen Euroopan puolustuksen teolliseen ja teknologiseen perustaan. Tältä osin neuvosto suhtautuu myönteisesti Brysselissä 6. toukokuuta 2024 järjestettyyn ensimmäiseen EU:n ja Ukrainan puolustusteollisuuden foorumiin ja odottaa kiinnostuneena innovaatiotoimiston avaamista Kiovaan. Neuvosto kannustaa myös Euroopan puolustusvirastoa tarkastelemaan Ukrainan puolustusministeriön kanssa tehdyn hallinnollisen järjestelyn mahdollista tarkistamista heti, kun olosuhteet sen sallivat. Lisäksi neuvosto kehottaa edistämään yhteistyötä Naton kanssa puolustusteollisuutta koskevista asioista molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla, erityisesti tehostamalla yhteistyötä standardien täytäntöönpanossa.

Pysyvä rakenteellinen yhteistyö

11. Pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY) muodostaa keskeisen kehyksen osallistuvien jäsenvaltioiden välisen puolustusyhteistyön syventämiselle EU-tasolla. Se tehostaa operatiivista valmiutta ja yhteentoimivuutta, puolustusmenoja ja -investointeja, suorituskykyjen kehittämistä ja jäsenvaltioiden asevoimien panosta vaativimpiin operaatioihin sekä auttaa yhteisen strategisen kulttuurin kehittämisessä. Meneillään olevassa PRY:n strategisessa uudelleentarkastelussa käsitellään sekä velvoittavampia sitoumuksia että yhteistyöhankkeita, ja sen on tarkoitus johtaa vahvempaan, strategisempaan ja tehokkaampaan PRY:hyn vuoden 2025 jälkeisenä aikana, mikä heijastelee turvallisuusympäristön heikkenemistä ja edistää EU:n puolustusvalmiutta. PRY voi vastata paremmin operatiivisiin ja suorituskykytarpeisiin pitämällä yllä tavoitetasoa, varmistamalla poliittisen omistajuuden ja lisäämällä strategista viestintää, keskittämällä toimet hankkeisiin, joissa käsitellään strategisesti merkityksellisiä suorituskykypuutteita, ja lisäämällä EU:n puolustusaloitteiden ja puolustukseen liittyvien politiikkojen ja välineiden yhtenäisyyttä. Näin osallistuvat jäsenvaltiot pystyvät tehostamaan puolustusyhteistyötään ja toimimaan paremmin yhdessä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Punainenmeri ja Persianlahden alue

12. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille EUNAVFOR ASPIDES -operaation käynnistämisen. Se on puolustusalan meriturvallisuusoperaatio, jonka vankka toimeksianto käsittää kansainvälisen oikeuden turvaamiseen, merenkulun vapauden palauttamiseen sekä kauppamerenkulun ja merimiesten suojeluun annettavan tuen Baab al-Mandabin salmessa ja Hormuzin salmessa sekä kansainvälisillä vesialueilla Punaisellamerellä, Adeninlahdella, Arabianmerellä, Omaninlahdella ja Persianlahdella koordinoitusti muiden merellisen turvallisuuden toimijoiden, kuten EUNAVFOR ATALANTA-, EMASoH-Agenor- ja Prosperity Guardian -operaatioiden, kanssa. Neuvosto on tyytyväinen EUNAVFOR ASPIDES -operaation ensimmäisiin operatiivisiin tuloksiin ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan riittävän ja kestäväen joukkojen muodostamisen. Se korostaa, että on tärkeää jatkaa ja vahvistaa strategista viestintää alueellisten toimijoiden kanssa ja koordinoida jäsenvaltioiden toimia parhaalla mahdollisella tavalla konfliktien lievittämiseksi sekä varmistaa merenkulun turvallisuus ja vapaus operaatioalueella.

13. EU on yli vuosikymmenen ajan kohdistanut merkittävän paljon resursseja ja lähettänyt siviili- ja sotilashenkilöstöä Sahelin alueelle. Viimeaikaiset muutokset poliittisessa ja turvallisuustilanteessa ovat vaikuttaneet YTPP-toimintaan. Näistä haasteista huolimatta neuvosto korostaa, että Sahelin alueen turvallisuus ja vakaus ovat edelleen EU:n pitkän aikavälin prioriteetti. Se painottaa, että YTPP-toimia on tärkeää mukauttaa alueellisen lähestymistavan puitteissa, jotta niistä saadaan joustavampia ja modulaarisempia, ja tarjota paremmin räätälöityä ja kysyntälähtöisempää tukea paikallisten tarpeiden ja pyyntöjen perusteella ja paikallisen sitoutumisen ja vastuullisuuden pohjalta. Neuvosto on tyytyväinen vastikään perustettuun siviili- ja sotilasalan EU:n turvallisuus- ja puolustusaloitteeseen, jolla tuetaan Guineanlahden alueella sijaitsevia Länsi-Afrikan maita ja pyritään hallitsemaan Sahelin alueen tilanteen heijastusvaikutuksia. Neuvosto korostaa, että on tärkeää luoda yhdessä edellytykset pitkäkestoiselle rauhalle ja vakaudelle muun muassa lujittamalla paikallista poliittista sitoutumista alueella.

14. Neuvosto on tyytyväinen kaikkien YTPP:n siviili- ja sotilasoperaatioiden merkittävään työhön eri puolilla maailmaa. EU:n kyky ehkäistä ulkoisia konflikteja ja kriisejä ja puuttua niihin perustuu sekä sotilaallisten että siviilikeinojen yhtenäiseen käyttöön. Neuvosto korostaa Länsi-Balkanin alueen strategista merkitystä Euroopan vakaudelle, vahvistaa, että on tärkeää lujittaa siteitä alueeseen yhteisten arvojen ja periaatteiden pohjalta ja YUTP:n mukaisesti, ja toistaa olevansa valmis vastaamaan alueen sisäisiin ja ulkoisiin turvallisuushaasteisiin. Se tunnustaa EUFOR Althea -operaation panoksen turvallisen ja vakaan toimintaympäristön varmistamiseen Bosnia ja Hertsegovinassa ja koko alueella sekä EULEX Kosovo -operaation vakauttavan toiminnan. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan vakauden ja turvallisuuden palauttamista Irakiin EUAM Irak -operaatiossa ja Libyaan EUBAM Libya- ja EUNAVFOR MED IRINI -operaatioissa, mukaan lukien sen keskeinen tehtävä edistää YK:n Libyaan kohdistaman asevientikiellon täytäntöönpanoa sekä sen muut tehtävät. Se korostaa myös EUNAVFOR MED IRINI:n osuutta ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa harjoittavien verkostojen liiketoimintamallin hajottamisessa tiedonkeruun avulla. Neuvosto painottaa, että EUPOL COPPS- ja EUBAM Rafah -operaatioilla on edelleen tärkeä rooli palestiinalaishallinnon institutionaalisten valmiuksien kehittämisessä, erityisesti siviilipoliisin, oikeuslaitoksen ja rajavaltvonnan osalta. Tämä on osa laajempaa yleistä poliittista sitoutumista kahden valtion ratkaisuun ja tulevan Palestiinan valtion elinkelpoisuuteen, joihin EU on edelleen vahvasti sitoutunut.

Neuvosto korostaa myös, että kyseisiä kahta operaatiota on tarvittaessa voitava joustavasti mukauttaa tuleviin poliittisiin ja turvallisuustarpeisiin. Neuvosto on tyytyväinen YTPP:n tehostettuun panokseen rauhan ja turvallisuuden saavuttamiseen Mosambikissa EUTM Mozambique -operaatiossa ja Afrikan sarven alueella EUCAP Somalia-, EUTM Somalia- ja EUNAVFOR Atalanta -operaatioissa, jonka panostusta merirosvouksen estämiseen ja Maailman elintarvikeohjelman ja muun haavoittuvan merenkulun suojelemiseen neuvosto arvostaa. Se toistaa EU:n olevan sitoutunut ottamaan tehokkaasti käyttöön kaikki välineensä ja toimintapolitiikkansa alueella, jotta kumppanien täysi sitoutuminen voidaan varmistaa.

15. Neuvosto tunnustaa kaikkien YTPP-siviilioperaatioiden kasvavan merkityksen nykypäivän geostrategisessä ympäristössä EU:n ainutlaatuisena poliittisena ja operatiivisena välineenä, jolla tuetaan isäntämaita EU:n naapurustossa ja muualla maailmassa, ja korostaa tarvetta vahvistaa niiden valmiuksia ja henkilöresursseja. Neuvosto korostaa erityisesti Armeniassa toteutettavan EU:n operaation ja Moldovan tasavallassa toteutettavan EU:n kumppanuusoperaation nopeaa käynnistämistä vuonna 2023. Niitä voidaan kumpaakin mukauttaa kulloiseenkin turvallisuustilanteeseen ja uhkiin sekä isäntämaiden ja niiden väestöjen kasvaviin tarpeisiin. Neuvosto painottaa Georgian vakauden kannalta olennaisen EUMM Georgia -operaation jatkuvaa tärkeää työtä.

16. Neuvosto toistaa Euroopan rauhanrahaston keskeisen merkityksen maailmanlaajuisena välineenä, jolla tuetaan EU:n YUTP:n ja YTPP:n tavoitteita kohdentamalla sotilaallista ja puolustusapua kumppanimaiden tarpeisiin vastaamiseksi.
17. Neuvosto on tyytyväinen ihmisoikeuksia ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevan Euroopan unionin due diligence - politiikan hyväksymiseen tuettaessa kolmansia osapuolia turvallisuusosalalla ja kehottaa kaikkia asianomaisia toimijoita panemaan sen nopeasti täytäntöön kokonaisuudessaan. Neuvosto kehottaa lisäämään toimia naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi ja suhtautuu myönteisesti uudistettuun sitoumukseen edistää lapsia aseellisissa selkkauksissa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa, mukaan lukien toimintasuunnitelman sisällyttämistä osaksi YTPP-operaatioita koskevan tarkistuslistan uudelleentarkastelu.
18. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille käynnissä olevat toimet EU:n vuoden 2022 vakautuskonseptin toimintavalmiuteen saattamiseksi käyttäen perustana kaikkia asiaankuuluvia EUH:n, komission yksiköiden ja jäsenvaltioiden välineitä ulkoisiin konflikteihin ja kriiseihin sovellettavan integroidun lähestymistavan mukaisesti.

19. Neuvosto korostaa, että EU:n nopea toimintakyky on tärkeää saattaa täysin toimintavalmiiksi vuoteen 2025 mennessä. Se kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan joukkojensa ja suorituskkyjensä panostamista tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Se on nyt hyväksynyt kaksi jäljellä olevaa yleistä operatiivista skenaariota (rauhaanpakottaminen, konfliktinesto / valmiuksien kehittäminen). Neuvosto panee merkille, että kun tulevat valmiussuunnitteluasiakirjat on laadittu, EU:lla on käytössään viisi keskeistä skenaariota jatkuvan ennakkosuunnittelun toteuttamiseksi, jotta EU voi toimia tehokkaasti ja nopeammin. Ennakkosuunnittelu tarjoaa perustan myös EU:n nopean toimintakyvyn vaatimusten määrittämiselle ja helpottaa poliittista päätöksentekoa kriisin ilmetessä. Neuvosto korostaa EU:n nopeaan toimintakykyyn liittyvien säännöllisten LIVEX-harjoitusten erityistä merkitystä sen operatiivisen valmiuden ja yhteentoimivuuden parantamiseksi. Tältä osin se suhtautuu myönteisesti ensimmäiseen EU:n sotilaalliseen LIVEX-harjoitukseen Espanjassa vuonna 2023 ja odottaa kiinnostuneena seuraavaa harjoitusta Saksassa marras–joulukuussa 2024. Neuvosto korostaa, että harjoituksia on jatkettava vuonna 2025 ja sen jälkeen. Neuvosto muistuttaa myös sitoumuksesta laajentaa EU:n sotilasoperaatioiden, harjoitusten ja EU:n nopean toimintakyvyn yhteisten kustannusten soveltamisalaa ja odottaa täytäntöönpanon alkavan mahdollisimman pian.

20. Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita ja EUH:ta edistämään työtä sotilaskriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran täyden operatiivisen toimintakyvyn saavuttamiseksi vuoteen 2025 mennessä, erityisesti vahvistamalla sen suojattuja viestintä- ja tietojärjestelmiä ja tarjoamalla riittävät henkilöstöresurssit ja rahoituksen, jotta voimavara voi suunnitella ja toteuttaa useita operatiivisia aloja koskevia monimutkaisia operaatioita, myös epäsuotuisissa toimintaympäristöissä. Se muistuttaa, että kun sotilaskriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavara on täysin toimintakykyinen, sitä olisi pidettävä sotilasoperaatioiden, harjoitusten ja EU:n nopean toimintakyvyn ensisijaisena johtamisjärjestelyrakenteena. YTTP-siviilialan osalta neuvosto muistuttaa, että on tärkeää edistyä siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran organisaatiouudistuksessa, ja sitoutuu vahvistamaan voimavaraa ja kehittämään siitä siviilioperaatioiden esikunnan.

21. Neuvosto toistaa sotilaallisen liikkuvuuden, myös hyvin toimivan verkon, merkityksen Euroopan turvallisuuden ja puolustuksen kannalta. Se kehottaa jäsenvaltioita täyttämään kiireellisesti näiden päätelmien liitteessä esitetyn sotilaallista liikkuvuutta koskevan lupauksen. Tässä yhteydessä neuvosto päättää nopeuttaa suurten sotilasjoukkojen liikkuvuutta lyhyellä varoitusajalla unionissa ja sen ulkopuolella johdonmukaisilla kansallisilla sitoumuksilla, joilla täydennetään EU:n sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelmaa 2.0¹. Neuvosto on myös edelleen sitoutunut vahvistamaan molempia osapuolia hyödyttävää EU:n ja Naton kumppanuutta sotilaallisen liikkuvuuden alalla vuosina 2016, 2018 ja 2023 annettujen kolmen yhteisen julistuksen puitteissa ja kunnioittaen täysin sovittuja ohjaavia periaatteita sekä molempien organisaatioiden päätöksenteon riippumattomuutta kokonaisvaltaisen toimintatavan huomioon ottaen. Neuvosto toteaa myös, että sotilaallisen liikkuvuuden vahvistaminen edellyttää riittäviä resursseja, investointeja ja toimia sekä kansallisella että EU:n tasolla kunnioittaen täysimääräisesti jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeutta ja sanotun vaikuttamatta tuleviin neuvotteluihin seuraavasta monivuotisesta rahoituskehiksestä. Neuvosto kehottaa EUH:ta yhdessä asiaankuuluvien komission yksiköiden, Euroopan puolustusviraston ja PRY-hankkeiden kanssa koordinoimaan edistymisen säännöllistä arviointia, jotta sotilaallista liikkuvuutta koskeva lupaus saadaan pantua täytäntöön täysin ja kattavasti vuoteen 2026 mennessä.

¹ 15047/22.

22. Neuvosto palauttaa mieleen EU:n sitoutumisen keskinäiseen apuun ja solidaarisuuteen, jos jäsenvaltio joutuu hyökkäyksen kohteeksi. Se toistaa, että EU investoi jatkossakin keskinäiseen apuun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohdan mukaisesti sekä solidaarisuuteen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklan mukaisesti erityisesti usein toistuvien harjoitusten avulla. Tämä ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikkojen erityispiirteisiin. Tämän alan sitoumusten ja yhteistyön on oltava Pohjois-Atlantin liiton puitteissa tehtyjen sitoumusten mukaisia, ja Pohjois-Atlantin liitto on jäseninään oleville valtioille edelleen niiden yhteisen puolustuksen perusta ja sitä toteuttava elin.

YTPP-siviiliala

23. Neuvosto on tyytyväinen toimiin, joita on toteutettu YTPP-siviilialan tehostamiseksi panemalla täytäntöön YTPP-siviilialan sopimus 2023–2027², ja odottaa kiinnostuneena YTPP-siviilialan ohjaavien periaatteiden laatimista vuoden 2024 loppuun mennessä. Se kannustaa jäsenvaltioita vauhdittamaan pyrkimyksiään, joilla lisätään yhteisesti YTPP-siviilioperaatioon lähetettyjen asiantuntijoiden määrää, myös lisäämällä naisten osallistumista YTPP-siviilialan toimiin. Neuvosto pitää myönteisenä ensimmäisen vuotuisen siviilivoimavaroja käsittelevän konferenssin ja ensimmäisen henkilöresursseja koskevan valmiuksien kehittämiskonferenssin järjestämiseen huhtikuussa 2024 ja odottaa, että siviilivoimavarojen kehittämisprosessissa asetetaan vuoden 2024 jälkipuoliskolla kunnianhimoiset tavoitteet voimavarojen kehittämiseksi. Neuvosto toistaa, että ulkoasiainneuvostossa on keskusteltava säännöllisesti YTPP-siviilialasta.

² 9588/23.

EU:n häiriönsietokyky paranee ja pääsy strategisille aloille varmistuu

Kyber- ja hybridiuhat ja ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä

24. Neuvosto toistaa, että on tärkeää vahvistaa EU:hun, sen jäsenvaltioihin ja kumppaneihin kohdistuvien hybridiuhkien, ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän, kyberuhkien ja haitallisten toimien ehkäisemistä, havaitsemista ja torjumista, kykyä selviytyä niistä ja niihin reagoimista kehittämällä edelleen tähän tarkoitettuja välineitä. Tältä osin neuvosto pitää tervetulleina kyberdiplomatian välineistöä koskevia tarkistettuja täytäntöönpano-ohjeita³ ja EU:n hybridivälineistön ja EU:n ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjuntavälineistön toimintakykyiseksi saattamista. Se kehottaa virtaviivaistamaan ja kehittämään edelleen näitä välineistöjä ja kannustaa jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia EU:n toimijoita hyödyntämään olemassa olevien välineiden koko potentiaalia muun muassa tarvittaessa täydentämällä voimassa olevia ja kehittämällä uusia rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiä hybriditoiminnan ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin käsittelemiseksi. Tiedusteluun perustuvan tilannetietoisuuden ja strategisen ennakkoinnin varmistamiseksi neuvosto toistaa, että EU:n yhtenäistä tiedustelun analysointikykyä on vahvistettava vuoteen 2025 mennessä lisäämällä sen resursseja ja valmiuksia.

³ 10289/23.

25. Neuvosto korostaa, että EU:n valmiuksia puuttua vihamieliseen käyttäytymiseen on edelleen vahvistettava erityisesti tulevia Euroopan parlamentin vaaleja silmällä pitäen, ja kehottaa korkeaa edustajaa ja komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa edistämään häiriönsietokykyä, reagointia, konfliktinestoa, yhteistyötä ja vakautta kybertoimintaympäristössä koskevaa kokonaisvaltaista toimintatapaa, mukaan lukien tarvittaessa ennakoivat suojatoimenpiteet. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa esittämään vuoden 2024 loppuun mennessä toimintaperiaatteen ja etenemissuunnitelman EU:n kyberpuolustuksen koordinoitikeskuksen (EUCDCC) perustamiseksi vuonna 2025, jotta voidaan lisätä koordinointia ja yhteistyötä kyberpuolustuksen alalla ja tutkia informaatioympäristön ja elektronisen sodankäynnin sisällyttämistä sen soveltamisalaan. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille tähän liittyvien PRY-projektien työn.

Lisäksi neuvosto on tyytyväinen tiiviiseen koordinointiin samanmielisten kumppanien kanssa ja kannustaa siihen, jotta voidaan edistää tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän uhkien seurannasta, arvioinnista ja torjumisesta, myös G7-maiden nopean toiminnan mekanismeissa. Neuvosto pitää myönteisenä edistymistä YTPP-operaatioiden varustamisessa ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän uhkien torjuntavälineistön asiaankuuluvilla välineillä, sillä se parantaa huomattavasti operaatioiden häiriönsietokykyä ja tehostaa ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumista. Se myös korostaa vahvan strategisen viestinnän merkitystä. Ulkomaiseen tiedonmanipulointiin ja häirintään liittyvän tietojen jakamisen ja analysoinnin keskuksen perustaminen on merkittävä askel eteenpäin tietojenvaihdon ja yhteistyön tehostamisessa kansalaisyhteiskunnan ja muiden samanmielisten kumppanien kesken ja niiden kanssa.

26. Neuvosto on tyytyväinen sopimukseen ohjaavasta kehyksestä EU:n hybridialan nopean toiminnan ryhmien perustamiseen liittyville käytännön näkökohdille. Nämä ryhmät tarjoavat käyttöön asiaankuuluvaa asiantuntemusta EU-tasolla ja tarvittaessa lyhyellä varoitusaajalla ja ovat näin ollen merkittävä osa EU:n hybridivälineistöä, jolla tuetaan jäsenvaltioita, kumppanimaita ja YTPP-operaatioita niiden häiriönsietokyvyn vahvistamisessa ja hybridiuhkien torjunnassa. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa ja komissiota saattamaan ryhmät täysin toimintakykyisiksi tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

27. Neuvosto muistuttaa, että avaruusjärjestelmät ja -palvelut ovat ratkaisevan tärkeitä Euroopan yhteiskunnan, talouden sekä turvallisuuden ja puolustuksen kannalta. Se kehottaa korkeaa edustajaa ja komissiota panemaan turvallisuutta ja puolustusta tukevan EU:n avaruusstrategian täytäntöön pikaisesti tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Neuvosto on tyytyväinen ensimmäisen turvallisuusluokitellun avaruushkanäkymää koskevan vuotuisen analyysin laatimiseen sekä maaliskuussa toteutettuun avaruushkien torjuntaharjoitukseen. Se korostaa tarvetta parantaa edelleen EU:n reagointia avaruushkiin ja pyytää tätä varten korkeaa edustajaa toimittamaan neuvostolle uudelleentarkastelun neuvoston päätöksestä, joka koskee unionin avaruusohjelman (avaruusohjelmien) mukaisten järjestelmien ja palvelujen turvallisuutta, sekä ehdotuksen sen muuttamisesta, jotta voidaan paremmin käsitellä uutta avaruushkaympäristöä. Näin varmistetaan, että asiaankuuluvat EU:n välineet voidaan ottaa käyttöön oikea-aikaisesti ja koordinoidusti sellaisen avaruushkan ilmetessä, joka voi vaikuttaa unionin turvallisuuteen ja puolustukseen. Samalla EU tehostaa toimia kumppanien kanssa edistääkseen vastuullista toimintaa avaruudessa koskevien normien asettamista YK:n puitteissa kaikessa avaruustoiminnassa ja edistää näin merkittävästi ulkoavaruuden turvallisuutta sekä ulkoavaruuden vakaata, turvallista ja kestävää käyttöä rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Neuvosto muistuttaa, että avaruusulottuvuutta koskeva tilannetietoisuus kuuluu jäsenvaltioiden suvereeniin toimivaltaan, ja pitää myönteisenä asianomaisten jäsenvaltioiden pyrkimyksiä jakaa tietoja EU:n kanssa tällä alalla. Se kannustaa kehittämään yhteistoiminnassa lisää kohdennettuja voimavaroja, joita jäsenvaltioiden avaruusulottuvuutta koskeva tilannetietoisuus edellyttää, ja toistaa tukevansa EU:n avaruusvalvonta- ja seurantavalmiuksien vahvistamista. Neuvosto korostaa myös EU:n satelliittikeskuksen keskeistä roolia EU:n ja sen jäsenvaltioiden itsenäisen päätöksenteon tukemisessa ja suhtautuu myönteisesti korkean edustajan ja jäsenvaltioiden jatkuviin toimiin satelliittikeskuksen vahvistamiseksi, jotta voimme tukea itsenäistä geospatiaalista tiedustelukapasiteettiamme strategisen kompassin mukaisesti. Se on myös tyytyväinen käynnissä olevaan arviointiin mahdollisista vaihtoehdoista sellaisen valtiotason käyttäjille tarkoitetun EU:n uuden maanhavainnointipalvelun kehittämiseksi, joka ottaisi huomioon olemassa olevat ja suunnitellut valmiudet ja aloitteet ja vastaisi määriteltyihin tarpeisiin, EU:n satelliittikeskuksen ja EU:n avaruusohjelmaviraston asiantuntemuksen ja niiden välisen täydentävyyden pohjalta. Neuvosto painottaa lisäksi suojattujen viestintä- ja satelliittinavigointijärjestelmien merkitystä sekä puolustus- että siviilialan tukena.

Meriulottuvuus

28. EU vahvistaa edelleen asemaansa vahvempana merellisen turvallisuuden toimijana tarkistetun EU:n merellisen turvallisuusstrategian ja sen toimintasuunnitelman⁴ mukaisesti. Koordinoitu läsnäolo merialueilla mahdollistaa Euroopan vahvemman merellisen läsnäolon ja yhteystoiminnan Guineanlahdella ja Intian valtameren luoteisosassa, edistää merellistä turvallisuutta yhteisen tietoisuuden, jaetun analyysin ja tiedonjaon avulla sekä tukee kansainvälistä oikeutta, erityisesti YK:n merioikeusyleissopimusta. Neuvosto on tyytyväinen koordinoitu läsnäolo merialueilla -konseptin täytäntöönpanossa saavutettuun edistykseen, kehottaa EUH:ta esittämään pikaisesti ehdotuksia sen parantamiseksi edelleen ja hyväksyy merialueiden koordinoitun läsnäolon toimeksiannon jatkamisen kevääseen 2026 asti Guineanlahdella ja kevääseen 2025 asti Intian valtameren luoteisosassa. Neuvosto kannustaa korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita jatkamaan meriturvallisuusharjoitusten järjestämistä, mukaan lukien jäsenvaltioiden merivoimien ja rannikkovartiostojen vuotuiset harjoitukset. Se pitää myönteisenä jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen osallistumista Espanjan toukokuussa 2024 järjestämään MARSEC-meriturvallisuusharjoitukseen.

Ilmaulottuvuus

29. Ilmaulottuvuudesta on tulossa yhä ruuhkautuneempi ja kiistanalaisempi. Tältä osin neuvosto on tyytyväinen strategiseen pohdintaan, jonka aiheena on vapaan, turvallisen ja varman ilmatilaan pääsyn varmistaminen eurooppalaisille strategisen kompassin mukaisesti. Se odottaa kiinnostuneena ehdotusta turvallisuutta ja puolustusta tukevaksi EU:n ilmatilastrategiaksi, jotta se voitaisiin hyväksyä vuonna 2025.

⁴ 14280/23.

30. Neuvosto kehottaa panemaan nopeasti täytäntöön ilmaston ja turvallisuuden välistä yhteyttä koskevan yhteisen tiedonannon⁵. Tähän kuuluu muun muassa varhaisvaroitus- ja ennakointivalmiuksien kehittäminen, ilmasto- ja puolustusalan tukimekanismin perustaminen, ympäristöneuvonantajien osoittaminen kaikkiin YTPP-operaatioihin vuoteen 2025 mennessä ja tähän liittyvän EU:n koulutusfoorumin täysimittainen käyttöönotto. Neuvosto pyytää EUH:ta raportoimaan yhdessä komission kanssa saavutetusta edistyksestä mahdollisimman pian. Neuvosto kehottaa hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla EU:n puolustusvoimavaroihin liittyviä välineitä vihreän siirtymän tukemiseksi. Se on tyytyväinen jäsenvaltioiden pyrkimyksiin kehittää kansallisia strategioita asevoimiensa valmistelemiseksi ilmastonmuutokseen ja toteaa, että EU:n ilmasto- ja puolustusverkosto toimii viitefoorumina parhaiden käytäntöjen jakamiselle ja yhteistyömahdollisuuksien tutkimiselle. Kun lisäksi otetaan huomioon ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikkenemisen vaikutukset ja riskit, neuvosto toteaa, että asevoimien on pystyttävä mukautumaan näihin asianmukaisesti ja pyrittävä lieventämään niitä. Neuvosto katsoo, että parempi energiatehokkuus ja kestävyys pienentää hiilijalanjälkeä ja vähentää kustannuksia ja logistista taakkaa lisäten samalla operatiivista tehokkuutta. Se on tyytyväinen EU:n puolustus- ja turvallisuusalan kestävää energiaa käsittelevän kuulemisfoorumin jatkuviin toimiin tässä yhteydessä.

⁵ 11283/23.

Kumppanuudet

31. Rauhaa, turvallisuutta ja puolustusta koskevat kumppanuudet ovat välttämätön osa EU:n toimia rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi kaikkialla maailmassa. EU on täysin sitoutunut edistämään kansainvälistä yhteistyötä, ylläpitämään sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä ja vahvistamaan tehokasta monenvälisyyttä kaikilla tasoilla, YK:n ollessa toiminnan ytimessä. EU aikoo edelleen vahvistaa, syventää ja laajentaa räätälöityjä ja molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia kahden- ja monenvälisten kumppanien kanssa yhteisten arvojen ja etujen pohjalta strategisen kompassin ja vakiintuneiden menettelyjen mukaisesti.
32. Neuvosto on myös tyytyväinen rauhanoperaatioita ja kriisinhallintaa koskevan EU:n ja YK:n strategisen kumppanuuden jatkuvaan vahvistamiseen ja vuosien 2022–2024 yhteisten prioriteettien⁶ täytäntöönpanoon. Tuleva YK:n tulevaisuushuippukokous tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden antaa uutta pontta monenväliselle järjestelmälle ja tehdä YK:sta tulevaisuuden vaatimusten mukainen siten, että se myös edustaa paremmin nykymaailmaa ja nyky-yhteiskuntia, vähentämällä luottamuspulaa suhteessa instituutioihin ja YK:n jäsenten keskuudessa. Neuvosto tukee YK:n pääsihteerin uutta rauhanohjelmaa ja odottaa kiinnostuneena siinä esitettäviä suosituksia yhteisen rauhan ja turvallisuuden järjestelmämme vahvistamiseksi, jotta voidaan paremmin ehkäistä, hallita ja ratkaista konflikteja sekä perinteisillä että tulevaisuussopimuksessa käsitellyillä uusilla aloilla. Se suhtautuu myönteisesti toimiin rauhaa ja turvallisuutta koskevan YK:n ja EU:n strategisen kumppanuuden kehittämiseksi edelleen, jotta se voidaan mukauttaa uuteen geopolitiittiseen todellisuuteen, myös uusien prioriteettien hyväksymiseksi vuosiksi 2025–2027.

⁶ 5451/22.

33. Neuvosto toistaa, että vahvaan transatlanttiseen yhteyteen perustuva EU:n ja Naton välinen strateginen kumppanuus on olennaisen tärkeä euroatlanttisen turvallisuuden ja vakauden kannalta, kuten on jälleen havaittu Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan yhteydessä. Neuvosto on edelleen täysin sitoutunut vahvistamaan, syventämään ja laajentamaan tätä molempia osapuolia hyödyttävää kumppanuutta poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön avulla vuosina 2016, 2018 ja 2023 annettujen kolmen yhteisen julistuksen puitteissa ja kunnioittaen täysin avoimuutta, vastavuoroisuutta ja osallistavuutta koskevia sovittuja ohjaavia periaatteita sekä molempien organisaatioiden päätöksenteon riippumattomuutta ja menettelyjä. Neuvosto on tyytyväinen merkittävään edistykseen kaikilla osa-alueilla, mukaan lukien poliittinen vuoropuhelu, hybridiuhkien torjuminen, kyberturvallisuus ja puolustus, ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä, häiriönsietokyky, sotilaallinen liikkuvuus, harjoitukset, kriisinhallintaoperaatiot, avaruus, ilmasto ja puolustus, nousevat ja murrokselliset teknologiat, naiset, rauha ja turvallisuus sekä kumppanien valmiuksien kehittäminen.

34. Jotta EU:n ja Naton kumppanuutta voitaisiin tehostaa entisestään, neuvosto korostaa tarvetta päivittää yhteiset ehdotukset ja laatia ja hyväksyä uusi, kattava ja tulevaisuuteen suuntautuva täytäntöönpanoasiakirja, joka kattaa EU:n ja Naton yhteistyön kokonaisuudessaan, ennen vuoden 2024 loppua. Kun otetaan huomioon puolustusyhteistyön lisääntyminen, puolustussuunnittelu- ja suorituskkyjen kehittämisprosessien tulosten parempi johdonmukaisuus, yhteiset hankinnat ja Euroopan puolustusteolliset investoinnit, neuvosto kehottaa lisäämään yhteistyötä, koordinoitua ja esteetöntä tietojenvaihtoa osallistavalla ja syrjimättömällä tavalla turvallisten viestintäjärjestelmien välityksellä, mukaan lukien turvallisuusluokitellut tiedot henkilöstötasolla. Neuvosto korostaa, että tässä yhteydessä on sallittava turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihto henkilöstötasolla Euroopan puolustusviraston ja Naton välillä, mukaan lukien Naton logistiikka- ja hankintavirasto ja DIANA-väline (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic). Neuvosto pyytää Euroopan puolustusvirastoa tiedottamaan jäsenvaltioille säännöllisesti edistymisestä ennen tällaisen järjestelyn tekemistä. Neuvosto odottaa kiinnostuneena tulevaa yhteisiä ehdotuksia koskevaa yhdeksättä tilanneselvitystä, jonka korkea edustaja ja Naton pääsihteeri laativat yhdessä.

35. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille EU:n sitoutumisen konfliktinestoon ja rauhankäytännön, sillä ne kuuluvat keskeisellä tavalla EU:n maailmanlaajuiseen rauhan ja turvallisuuden edistämistehtävään. Tältä osin se kehottaa vahvistamaan kunnianhimoisesti EU:n välineistöä muun muassa tekemällä yhteistyötä Yhdistyneiden kansakuntien ja muiden monenvälisen kumppanien kanssa yhteistä etua koskevilla aloilla, sillä rauhan ja turvallisuusyhteistyön on edelleen perustuttava tehokkaaseen monenvälisyyteen. Neuvosto odottaa kiinnostuneena erityisesti konfliktinestoa ja kriisinhallintaa koskevan EU:n ja Etyjin yhteisen etenemissuunnitelman laatimista strategisen kompassin mukaisesti.

Neuvosto toteaa olevan erittäin tärkeää, että EU kehittää Afrikan kanssa entistä läheisemmän ja kunnianhimoisemman rauhaa, turvallisuutta, hallintoa ja kehitystä koskevan kumppanuuden, joka perustuu molempia osapuolia hyödyttäviin ohjelmiin, saatuihin kokemuksiin, yhteiseen perusteellisempaan harkintaan afrikkalaisten kumppanien kanssa paikallisista ja alueellisista tarpeista ja haasteista sekä räätälöityihin, vaihteittaisiin ja modulaarisiin ratkaisuihin.

Neuvosto painottaa, että Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan sekä Euroopan turvallisuustilanteet ovat perustavanlaatuisesti sidoksissa toisiinsa, ja kehottaa vahvistamaan turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä alueellisten kumppanien, myös Persianlahden yhteistyöneuvoston, kanssa.

36. Neuvosto toistaa, että on tärkeää kehittää edelleen kahdenvälistä yhteistyötä ja erityistä turvallisuus- ja puolustusvuoropuhelua myös aihekohtaisesti. Se palauttaa erityisesti mieleen, että turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä transatlanttisten kumppanien kanssa on tehostettava. Neuvosto muistuttaa, että on tärkeää omaksua rauhaa, turvallisuutta ja puolustusta koskeva strategisempi toimintatapa kolmansien maiden kanssa vahvistamalla EU:n kumppanuusvälineistöä ja osallistamalla jäsenvaltiot täysimääräisesti. Tältä osin neuvosto korostaa uutta turvallisuus- ja puolustuskumppanuusvälinettä ja odottaa kiinnostuneena sen täytäntöönpanoa kohdennetusti ja kaikkia osapuolia hyödyttävällä tavalla. Se pitää tässä yhteydessä myönteisenä turvallisuus- ja puolustuskumppanuuksien allekirjoittamista Moldovan tasavallan kanssa ja odottaa muiden turvallisuus- ja puolustuskumppanuuksien allekirjoittamista, joista ensimmäinen on sopimus Norjan kanssa. Maaliskuussa 2023 järjestetty ensimmäinen Schumanin turvallisuus- ja puolustusfoorumi tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden kahden- ja monenvälisten kumppaneiden kanssa käytävälle poliittisen tason vuoropuhelulle rauhaa, turvallisuutta ja puolustusta koskevista keskeisistä haasteista. Neuvosto odottaa kiinnostuneena seuraavan foorumin järjestämistä 28.–29. toukokuuta 2024.
-

Sotilaallista liikkuvuutta koskeva lupaus 2024

Neuvosto toteaa seuraavaa:

- Sotilasjoukkojen nopea, tehokas ja esteetön liikkuminen on olennaisen tärkeää Euroopan turvallisuuden ja puolustuksen kannalta, sillä sen avulla uhkiin ja haasteisiin voidaan reagoida uskottavasti ja nopeasti kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa. Tämä pätee myös EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP) ja erityisesti EU:n nopean toimintakyvyn täytäntöönpanoon EU:n strategisen kompassin mukaisesti. Liikkuvuus on yhtä tärkeää niin kansallisen kuin monikansallisen toiminnan näkökulmasta, erityisesti Naton puitteissa;
- Sotilaallista liikkuvuutta koskeva lupaus vuodelta 2018 antoi merkittävän panoksen EU:n toimiin sotilaallisen liikkuvuuden alalla. Nyt tarvitaan uusi lupaus, joka perustuu laajempiin ja kunnianhimoisempiin sitoumuksiin jäljellä olevien puutteiden korjaamiseksi sekä kasvavaan tarpeeseen varmistaa häiriönsietokyky ja valmius yhä haastavammassa EU:n geostrategisessä naapuruusympäristössä, erityisesti Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan mutta myös muiden kriisien näkökulmasta, ottaen huomioon kokonaisvaltainen toimintatapa;

- On olennaisen tärkeää nopeuttaa liikkuvuutta ilma-, maa- ja meriteitse ja vahvistaa yleistä häiriönsietokykyä, myös kyberalalla. Suurten sotilasjoukkojen, mukaan lukien sotilashenkilöstön, kaluston ja tarvikkeiden, liikkuminen lyhyellä varoitusaajalla EU:ssa ja sen ulkopuolella edellyttää yhteisiä toimia EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla jo rauhan aikana. Tältä osin on ratkaisevan tärkeää soveltaa kaikki hallinnonalat ja koko yhteiskunnan kattavaa toimintatapaa ja lisätä siviili- ja sotilastarpeiden välisiä synergioita molempia vahvistavalla tavalla erityisesti kaksikäyttötuotteiden näkökulmasta, kuten myös sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelmassa 2.0 todetaan;
- Sotilaallisen liikkuvuuden vahvistaminen EU:ssa edellyttää riittäviä resursseja ja investointeja sekä kansallisella että EU:n tasolla, jotta joukkoja ja kalustoa voidaan siirtää nopeasti, sanotun kuitenkin vaikuttamatta nykyiseen monivuotiseen rahoituskehykseen ja tulevaa rahoituskehystä koskeviin neuvotteluihin;
- Jäsenvaltioiden kansalliset sitoumukset ovat keskeisen tärkeitä, jotta voidaan menestyksekkäästi saavuttaa yhteinen tavoite sellaisen yhteyksiltään tiiviin sotilaallisen liikkuvuuden verkon luomisesta, joka perustuu multimodaaliliikennekäytäviin ja -solmukohtiin, myös logistiikkakeskuksiin, ja häiriönsietokykyisiin, kyberturvallisiin, paremmin valmistautuneisiin ja kestäviin suorituskykyihin, lyhyessä määräajassa ja vähin hallinnollisin estein;

- Sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelma 2.0 tukee jäsenvaltioita jäljempänä esitettyjen sitoumusten täytäntöönpanossa yhdessä EUH:n, komission yksiköiden, Euroopan puolustusviraston ja muiden asiaankuuluvien EU:n yksiköiden ja virastojen kanssa. Sotilaallista liikkuvuutta sekä Euroopan logistiikkaverkostoa ja tukea operaatioille koskevilla PRY-projekteilla helpotetaan myös joidenkin uusien sitoumusten täytäntöönpanoa;
- Kolmannessa yhteisessä julistuksessa EU:n ja Naton yhteistyöstä tunnustetaan konkreettiset saavutukset sotilaallisen liikkuvuuden alalla, mutta siinä myös kehoitetaan vahvistamaan edelleen alan yhteistyötä. On keskeisen tärkeää omaksua Naton sotilaallista liikkuvuutta koskevien toimien kanssa johdonmukainen ja molempia osapuolia vahvistava toimintatapa, jossa noudatetaan kaikilta osin EU:n ja Naton kumppanuutta säänteleviä ohjaavia periaatteita, jotka ovat osallistavuus, läpinäkyvyys, vastavuoroisuus ja riippumaton päätöksenteko, ja tämä on myös molempien järjestöjen ja kaikkien jäsenvaltioiden edun mukaista. On äärimmäisen tärkeää tiivistää yhteistyötä konkreettisella ja operatiivisella tavalla sen varmistamiseksi, että sotilaallinen liikkuvuus säilyy yhtenä tärkeimmistä EU:n ja Naton yhteistyön osa-alueista;
- Kolmansien maiden osallistumisesta asiaankuuluviin PRY-projekteihin saadaan edelleen lisäarvoa, myös transatlanttisesta ja EU:n ja Naton näkökulmasta, sovittujen ehtojen ja periaatteiden mukaisesti⁷.

⁷ Neuvoston päätös (YUTP) 2020/1639.

Sen vuoksi neuvosto on tyytyväinen siihen, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet toteuttamaan seuraavat toimet mahdollisimman pian ja viimeistään vuonna 2026 noudattaen kansallista lainsäädäntöään ja menettelyjään, kunkin jäsenvaltion valtiosäännön asettamia vaatimuksia, jotka koskevat niiden kansallista aluetta ja sotilaallista liikkuvuutta ja kuljetuksia, sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkojensa erityisluonnetta:

1. Asetetaan etusijalle kaksikäyttöiseen liikenneinfrastruktuuriin tehtävät investoinnit soveltamalla sotilaallista liikkuvuutta EU:ssa ja sen ulkopuolella koskevia sotilaallisia vaatimuksia, jotta saadaan pikaisesti toteutettua EU:n ensisijaiset käytävät laajamittaisia ja lyhyellä varoitusajalla toteutettavia joukkojen siirtoja varten, siten kuin komissio ja EUH, myös EU:n sotilasesikunta, ovat yhdessä ja yhteistyössä Naton kanssa määrittäneet, ottaen huomioon kokonaisvaltainen toimintatapa. Annetaan etusija erityisesti kaksikäyttöiseen liikenneinfrastruktuuriin tehtäville investoinneille, joilla puututaan joukkojen siirron erityisiin pullonkauloihin tai joilla on muutoin suuri sotilaallinen lisäarvo.
2. Luodaan edellytykset tarvittavalle multimodaaliliikenneinfrastruktuurille ja -järjestelyille, vahvistetaan niitä ja määritellään niiden sijainti verkkoihin perustuvan toimintatavan mukaisesti näissä käytävissä, myös hyödyntämällä täysimääräisesti asiaankuuluvia PRY-projekteja. Tämä voisi koskea esimerkiksi logistiikkakeskuksia ja levähdysalueita, saattueiden tukikeskuksia, lastaus- ja purkuinfrastruktuuria ja polttoainetuki-infrastruktuuria.

3. Myönnetään luvat rajat ylittävään liikkumiseen enintään kolmen työpäivän kuluessa ottaen kuitenkin huomioon, että tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää huomattavia ponnisteluja kansallisella tasolla, erityisesti ylimittaisen rahdin ja vaarallisten aineiden osalta. Jäsenvaltioiden on näin ollen kiireellisesti asetettava etusijalle toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämä tavoitetaso voidaan saavuttaa kriisiaikoina, myös EU:n nopean toimintakyvyn yhteydessä, sekä aihekohtaisten LIVEX-harjoitusten ja teoreettisten harjoitusten helpottamiseksi. Näihin toimenpiteisiin olisi kuuluttava muun muassa pysyvät diplomaattiset selvitykset EU:n YTPP-toiminnalle sekä Naton ja muihin kansallisiin ja monikansallisiin kehyksiin kuuluville toimille, erityisesti järjestelyin, joiden perustana ovat tähän tarkoitetut sotilaallisen liikkuvuuden käytävät ja menettelyt, sekä kehittämällä ja soveltamalla digitaalisia ja yhdenmukaisia menettelyjä aina kun se on mahdollista. Jäsenvaltioita kannustetaan myös perustamaan monen- ja kahdenvälisiä koordinointimekanismeja, joilla menettelyjä voidaan yhdenmukaistaa ja parantaa entisestään tärkeimmillä käytävillä.
4. Edistetään toimia koordinointi- ja yhteistyömekanismien lujittamiseksi. Tässä yhteydessä jäsenvaltioille on hyötyä ministeriöiden ja virastojen välisen koordinoitiryhmän perustamisesta kansallisella tasolla kaikki hallinnonalat kattavan toimintatavan mukaisesti, jotta voidaan tosiasiallisesti parantaa tiedonkulkua ja tehostaa päivittäistä koordinointia asiaankuuluvien ministeriöiden, virastojen ja (paikallis- ja aluetason) viranomaisten välillä. Lisäksi sotilaallisen liikkuvuuden PRY-projektilla perustettu kansallisten yhteyspisteiden verkosto varmistaa rajatylittävää liikkumista koskevien pyyntöjen nopean käsittelyn ja jatkaa parhaiden käytäntöjen ja saatujen kokemusten vaihtoa samalla kun se arvioi lisätehtävien ottamista vuoden 2024 aikana.

5. Varmistetaan, että asevoimilla on ensisijainen pääsy asiaankuuluviin liikennemuotoihin, verkkoihin ja resursseihin, myös tarvittavaan ilmatilaan, myös EU:n sääntelykehyksen kautta kansallisten toimien tukemiseksi erityisesti kriisi- ja konfliktiaikoina ja mahdollisuuksien mukaan jo rauhan aikana kunnioittaen täysimääräisesti EU:n jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeutta niiden kansallisella alueella ja joukkojen siirtämiseen liittyviä kansallisia päätöksentekoprosesseja. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi varmistettava tarvittavien valmiuksien saatavuus muun muassa perustamalla strategisia kumppanuuksia, myös yhteisiä ja kansallisia aloitteita, ja erityisesti tekemällä puitesopimuksia siviililiikenteen harjoittajien kanssa.
6. Kannustetaan jäsenvaltioita jakamaan tietoja ja parhaita käytäntöjä strategisilla käytävillä tehdystä yhteistyöstä. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi asiaankuuluvilla PRY-projekteilla ja Euroopan puolustusviraston välityksellä.
7. Vahvistetaan yleistä häiriönsietokykyä kaikilla liikennealalla liittyvillä aloilla, kyberturvallisuus mukaan luettuna. Konkreettisena toimenpiteenä olisi oltava sotilaallisen liikkuvuuden näkökohtien käsittely kansallisissa ja EU:n tason kyberturvallisuusriskien arvioinneissa, jotta voidaan parantaa kaksikäyttöisten liikennejärjestelmien ja -palvelujen kyberuhkien sietokykyä kansallisella tasolla.

8. Tuetaan ja toteutetaan harjoituksia, joilla testataan rajatylittäviä joukkojen siirtoja kaikilla aloilla, erityisesti lupien, niihin liittyvien järjestelyjen, menettelyjen ja määräysten osalta, myös säännöllisissä EU:n sotilaallisen liikkuvuuden teoreettisissa harjoituksissa, EU:n sotilaallisissa LIVEX-harjoituksissa, jotka liittyvät myös EU:n nopeaan toimintakykyyn, tai osallistumalla tarvittaessa muihin monikansallisiin harjoituksiin.
9. Kehitetään sotilaskuljetuksiin tarvittavia puolustussuorituskykyä, mukaan lukien strategisia kuljetuksia koskevat valmiudet, puolustuksen koordinoitun vuosittaisen tarkastelun havaintojen perusteella ja vuotta 2023 koskevien EU:n voimavarojen kehittämisen prioriteettien, erityisesti sotilaallista liikkuvuutta koskevan prioriteetin, mukaisesti noudattaen yhteisten joukkojen periaatetta.
10. Korjatakseen olemassa olevia suorituskykypuutteita, joilla on merkitystä sotilaskaluston ja -henkilöstön nopean lähettämisen, ylläpidon ja uudelleensijoittamisen kannalta EU:ssa ja muualla maailmassa, jäsenvaltiot tarkastelevat yhteisiä jäsenneltyjä ratkaisuja strategisia kuljetuksia koskevia valmiuksia varten tarvittaessa kaikkien liikennemuotojen osalta.

11. Tuetaan käynnissä olevia aloitteita, joilla digitalisoidaan sotilaalliseen toimintaan liittyviä tullimuodollisuuksia, jotta voidaan vähentää unionin tullialueelle ja sieltä pois suuntautuvaan joukkojen ja kaluston siirtämiseen liittyvää hallinnollista rasitetta. Tätä varten EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet lisäämään keskinäistä yhteistyötään ja yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien, erityisesti Euroopan puolustusviraston ja komission yksiköiden, kanssa koordinoitusti Naton kanssa noudattaen kaikki hallinnonalat ja koko yhteiskunnan kattavaa toimintatapaa.
12. Edistetään järjestelmällistä yhteydenpitoa kansalaisiin ja kansalaisiin ja kansalaisyhteiskuntaan muun muassa asiaa koskevilla tiedotuskampanjoilla, jotka liittyvät esimerkiksi (LIVEX-)harjoituksiin, ja sitoutumalla lisäämään tietoisuutta ja ymmärrystä sotilaallisen liikkuvuuden merkityksestä.
13. Jäsenvaltiot pyrkivät synkronoimaan toimia ja varmistavat kansallisella tasolla eri toimintapolitiikkojen, oppien ja suuntaviivojen tiiviimmän lähentämisen hyödyntämällä täysin sekä EU:n että Naton jäsenyyden tarjoamia mahdollisuuksia.

Neuvosto on lisäksi tyytyväinen jäsenvaltioiden sitoumukseen muuttaa tarvittaessa sotilaallista liikkuvuutta koskevia kansallisia suunnitelmia vuoden 2024 loppuun mennessä edellä esitetyn mukaisesti, ja se seuraa tässä edistymistä vuosittain.